

Programmabegroting 2024

Voorne-Putten

Inhoud

1. Bestuurlijke samenvatting	1
2. Uitgangspunten	3
3. Programma instandhouding en ontwikkeling gebieden	5
3.1. Gebiedsbeheer	5
3.1.1. Beheerinformatie	5
3.1.2. Uitvoeren terreininspecties	5
3.1.3. Ondersteuning recreatie-, landschaps- en natuurbeheer	6
3.1.4. Uitvoeren terreinbeheer	6
3.1.5. Omgevingsmanagement	6
3.1.6. Beheer vastgoed en gronden	7
3.1.7. Toezicht en handhaving	7
3.1.8. Vergunningen, ontheffingen en toestemmingen	7
3.2. Maatschappelijke betrokkenheid	8
3.2.1. Vrijwilligers en actief burgerschap	8
3.3. Plannen maken	8
3.3.1. Plan- en projectvoorbereiding	8
3.3.2. Beheerkostenberekening en analyses	9
3.4. Overhead	9
3.4.1. Bestuursproducten	9
3.4.1.1. Accountmanagement	9
3.4.1.2. Bestuurssecretaris	9
3.4.1.3. Secretariaat	10
3.4.2. Financiële diensten	10
3.4.2.1. Financieel beleid	10
3.4.2.2. Planning en control (inclusief project control)	10
3.4.3. Juridische diensten	11
3.4.3.1. Aansprakelijkheid	11
3.4.3.2. Juridische ondersteuning	11
3.4.3.3. Procederen	11
3.4.3.4. WOB-procedures	11
3.5. Projecten/kredieten	12

3.6. Mutaties reserves	12
3.7. Wat gaat het kosten?	13
4. Paragrafen	14
4.1. Weerstandsvermogen en risicobeheersing	14
4.2. Onderhoud kapitaalgoederen	16
4.3. Financiering	17
4.4. Grondbeleid	20
4.5. Bedrijfsvoering	21
4.6. Deelnemersbijdrage	21
5. Financiële begroting en bijlagen	22

1. Bestuurlijke samenvatting

Toekomst recreatieschap

In de afgelopen jaren zien we dat veel inwoners en bezoekers de weg weten te vinden naar de verschillende gebieden op Voorne-Putten. De laatste jaren mede als gevolg van de corona maatregelen, waardoor waarde van de gebieden in de nabijheid tot uitdrukking komen. Het recreatieschap maakt onderdeel uit van dit toeristisch en recreatief product binnen de Zuid-Hollandse Delta en is daarmee bij uitstek de omgeving waar niet alleen de eigen inwoners maar ook de bezoekers uit het sterk verstedelijkte gebied ontspanning en rust weet te vinden.

Ook na de fusie van de gemeenten Brielle, Hellevoetsluis en Westvoorne zullen de gemeenten Nissewaard en Voorne aan Zee zich door middel van het recreatieschap inzetten voor de openluchtrecreatie op het eiland Voorne Putten. Dit doet het recreatieschap samen met Staatsbosbeheer op grond van de samenwerkingsovereenkomst uit 2020. In 2024 en 2025 zal, op basis van een evaluatie, worden gezien of er verbeteringen mogelijk zijn.

De jaarlijkse bijdrage voor beheer en onderhoud vanuit de gemeente Rotterdam is per 1 januari 2023 gestopt. Daarnaast zal ook de bijdrage van de provincie in 2026 wijzigen. Dit op basis van de nieuwe beheerregeling van de provincie en de uittreedovereenkomsten uit 2017 en 2018.

Hierdoor komt het beheer van de gebieden onder druk te staan en is een meerjarige optimalisatie van de begroting in 2023 gestart. Getracht wordt de eerste effecten hiervan in het najaar 2023 te verwerken in de begroting 2024. Hierbij zal niet alleen het efficiënt omgaan met de middelen centraal staan, maar ook het verkrijgen van eigen inkomsten. Doel blijft de kwaliteit van de gebieden voor inwoners en bezoekers op orde te houden.

Hiervoor zal de eerder uitgevoerde verkenning, de basis vormen voor initiatieven binnen het gebied zodat de inwoners en de bezoekers ook in de toekomst hiervan kunnen genieten. Deze doelstellingen leveren voor de directe omgeving een forse bijdrage aan de versterking van de brede welvaart. Het recreatieschap is vanuit dit perspectief onderdeel van de Regio Deal Zuid-Hollandse Delta voor de periode 2020-2025. Een Rijksprogramma om te komen tot een evenwichtige groei en samenwerking binnen de regio. De evaluatie van deze deal zal eveneens in 2024 starten.

In 2024 zal tevens een verdere invulling worden gegeven aan verschillende projecten met als doel bos te compenseren en waar mogelijk extra bos aan te leggen. Deze opgave komt voort uit de wens antwoord te geven op de essentaksterfte en deze te combineren met de ambitie vanuit het Rijk om extra hectaren bomen te planten. De uitwerking zal steeds in nauwe samenwerking met de gemeenten worden uitgevoerd. Onderwerpen van blijvende aandacht zijn de kwaliteit van het open water binnen de beheersgebieden en het gebruik van de gebieden. Verder onderzoek zal noodzakelijk zijn om in de toekomst de juiste maatregelen te nemen ten behoeve van de kwaliteit van het water. Wat betreft het gebruik van de gebieden vraagt het houden van toezicht en het handhaven steeds meer aandacht hetgeen een opwaartse druk heeft op de capaciteit en de kosten. Tenslotte zal in de komende tijd ook het onderwerp van de bereikbaarheid een punt van aandacht zijn, op meerdere tafels en vanuit verschillende belangen komt dit onderwerp op de agenda recreatie en toerisme.

Financiële samenvatting

Voor 2024 ligt er een sluitende begroting met een deelnemersbijdrage van € 1.445.798 en een subsidie van de Provincie Zuid-Holland van € 970.716. De deelnemersbijdrage wordt gespecificeerd weergegeven in paragraaf 4.6. Voor een nadere specificatie van de lasten en baten wordt verwezen

naar de diverse paragrafen. In hoofdstuk 5 wordt verder ingegaan op de meerjarenraming, de taakstelling en de vermogenspositie.

2. Uitgangspunten

Het uitgangspunt voor de programmabegroting 2024 is het bestaande en aanvaarde beleid, zoals vastgelegd in de Programmabegroting 2023, de Najaarsrapportage 2022 en de besluiten van het Algemeen Bestuur tot 1 maart 2023.

De opbrengsten uit huren, pachten, e.d. zijn conform de actuele contracten bijgesteld en ook worden eventuele nieuwe (externe) ontwikkelingen (bij bestaand beleid) meegenomen.

Voor de prijsstijging op de ramingen voor 2024 is een indexatie van 8,4% toegepast, overeenkomstig het indexeringspercentage van de Kring van gemeentesecretarissen. Deze indexering wordt toegepast op alle lasten, met uitzondering van belastingen, verzekeringen, rentelasten en afschrijvingen. De indexering wordt in principe niet toegepast op de baten (voorzichtigheidsbeginsel). Voor de meerjarenraming 2025 tot en met 2028 is geen indexering toegepast.

De begroting 2024 en de meerjarenraming 2025-2028 moeten, conform de uitgangspunten in het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV), structureel en reëel in evenwicht zijn. Dit houdt in dat structurele lasten kunnen worden gedekt met structurele baten. Als dit niet het geval zou zijn, zou de kans groot zijn dat er op termijn een begrotingstekort ontstaat. De nadere uitwerking is opgenomen in de financiële begroting (zie hoofdstuk 5).

De programmabegroting moet half april voorafgaand aan het betreffende begrotingsjaar klaar zijn. Dit heeft te maken met bepalingen uit de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr).

Het recreatieschap en Staatsbosbeheer hebben eind 2020 een nieuwe samenwerkingsovereenkomst met elkaar afgesloten voor de periode 2021 tot en met 2025. In deze overeenkomst is afgesproken dat het recreatieschap en Staatsbosbeheer gezamenlijk een uitvoeringsprogramma vormen op de gewenste ambities en inrichting van het werkgebied van het schap. Dit uitvoeringsprogramma is in 2021 opgesteld en wordt jaarlijks vertaald in de begroting.

De provincie Zuid-Holland is per 1 januari 2018 uitgetreden uit de gemeenschappelijke regeling. De wijze en mate van financiële betrokkenheid in de toekomst van de provincie bij het recreatieschap is vastgelegd in de 'Financieringsovereenkomst VPR-PZH'. De financieringsovereenkomst is in deze begroting verwerkt. Deze bijdrage is niet meer zichtbaar onder de deelnemersbijdragen, maar is opgenomen als subsidiebijdrage onder de baten.

De gemeente Rotterdam is eveneens per 1 januari 2018 uitgetreden uit de gemeenschappelijke regeling. De financiële afspraken hier omtrent zijn vastgelegd in de 'Hoofdlijnen overeenkomst Uittreding Rotterdam' en eindigde in 2022.

Het aflopen van de overeenkomsten met gemeente Rotterdam en de provincie Zuid-Holland vraagt om heroriëntatie van de begroting. Hierbij zal in het verlengde van de gesprekken met deze lichamen een analyse worden opgesteld omtrent de mogelijke beleidsmaatregelen. Hierbij kan naast mogelijke taakstellingen en vervangingsinvesteringen eveneens worden gedacht aan de in de samenvatting genoemde inkomsten. Uitbreiding van areaal in relatie tot andere economische ontwikkelingen in het kader van de regiodeal kunnen hierbij een voorbeeld zijn. Op dit moment wordt in het meerjarenperspectief de algemene reserve ingezet om de doelstellingen te bereiken en deze risico's te mitigeren.

3. Programma instandhouding en ontwikkeling gebieden

Het programma is opgebouwd uit de volgende onderdelen:

- Gebiedsbeheer
- Maatschappelijke betrokkenheid
- Plannen maken
- Overhead
- Algemene dekkingsmiddelen
- Kredieten en
- Mutatie reserves

3.1. Gebiedsbeheer

Aantrekkelijke en gevarieerde gebieden, die onderling samenhangen en verbonden zijn, en waarin recreatie en ecologie elkaar versterken. Dat vraagt om professioneel beheer. Met het Terrein Beheer Model (TBM) bijvoorbeeld, waarmee we gefundeerde inrichtings- en beheerkeuzes kunnen maken, met inzicht in de beheerkosten.

Voor het aantrekkelijk houden van de gebieden is het belangrijk dat bezoekers zich er welkom en veilig voelen. Het recreatieve aanbod is divers en sluit aan bij de vraag van de gebruikers. En we zorgen voor de afhandeling van vragen, klachten en verzoeken voor gebruik van het gebied en voor handhaving.

3.1.1. Beheerinformatie

Wat willen we bereiken

Beheerinformatie levert inzicht in de beheerwerkzaamheden en kosten voor de komende jaren. Deze informatie is onmisbaar voor een goede beheervoorbereiding en -uitvoering in de terreinen.

Wat gaan we er voor doen

Meten is weten. Daarom is het van belang dat de beheerinformatie inzichtelijk en op orde is. De koppeling aan een Geografisch Informatie Systeem (GIS) aan het Terrein Beheer Model maakt data en kosten inzichtelijk, goed te beheren en te vergelijken. Het gaat hierbij om bijvoorbeeld kaartmateriaal van de huidige en toekomstige inrichting, plannings-, geografische gebiedsanalyses en beschrijvingen van kapitaalgoederen zoals wegen en paden, maar ook 'kunstwerkpaspoorten' voor bijvoorbeeld bruggen en steigers.

3.1.2. Uitvoeren terreininspecties

Wat willen we bereiken

Het uitvoeren van inspecties leidt tot actuele, heldere beheerdata. Daarmee kan op de korte termijn de kwaliteit en veiligheid in de gebieden gewaarborgd worden en is op de langere termijn inzicht in de noodzakelijke investeringen.

Wat gaan we er voor doen

Door systematische visuele en technische inspecties te doen blijft er zicht op de onderhoudsstaat van de natuur- en recreatieterreinen. Zo kan er tijdig bijgestuurd worden.

Inspecties stellen in staat dat:

- de kwaliteit van het terrein te geborgd wordt;
- de meerjarenplanningen groot onderhoud actueel gehouden wordt;
- de veiligheid in het gebied (beter) gewaarborgd blijven;
- er invulling gegeven wordt aan aantoonbaarheid (juridische aansprakelijkheid).

3.1.3. Ondersteuning recreatie-, landschaps- en natuurbeheer

Wat willen we bereiken

Beoogd wordt een natuurlijke en eigentijdse inrichting van de terreinen, met naast recreatieve mogelijkheden ook aandacht voor landschappelijke kwaliteit en vergroting van de biodiversiteit.

Wat gaan we er voor doen

Terreinbeheer is continu inspelen op nieuwe wettelijke kaders en op vragen en veranderend gebruik van stakeholders in en om de terreinen. Het is dan ook belangrijk om deze vraagstukken goed te volgen en aanpassingen te onderbouwen en te implementeren in het beheer. Recreatieadviseurs, ecologen en landschapsarchitecten zetten hierbij hun kennis van zowel het recreatiegebruik en de natuur- en landschapswaarden van de gebieden als hun landelijke expertise in, zodat het beheer wordt ingericht vanuit een integraal perspectief.

3.1.4. Uitvoeren terreinbeheer

Wat willen we bereiken

Efficiënt en hoogwaardig terreinbeheer levert een duurzaam onderhouden recreatie- en natuurgebied op dat aansluit op de wensen van bezoekers, met faciliteiten die schoon, heel en veilig zijn. Daarnaast draagt het beheer bij aan natuurwaarden en biodiversiteit.

Wat gaan we er voor doen

Binnen de kaders van wet- en regelgeving en met behoud van de landschappelijke kwaliteit wordt integraal en duurzaam terreinbeheer uitgevoerd. Verder wordt er op basis van Social Return gewerkt; en wordt ervaring in beheer, recreatie en biodiversiteit gedeeld. Uitvoering van het werk gebeurt op basis van het Terrein Beheer Model. Deze systematiek garandeert de kwaliteit van het beheer en maakt vervangingsinvesteringen voor dagelijks en groot onderhoud per jaar inzichtelijk. De meerjarige onderhoudsplanning geeft ook inzicht voor de lange termijn.

3.1.5. Omgevingsmanagement

Wat willen we bereiken

Beoogd wordt een brede waardering voor de gebieden, heldere communicatie en samenwerking met belanghebbenden, gezamenlijke verantwoordelijkheid en begrip voor beheermaatregelen.

Wat gaan we er voor doen

Veel mensen voelen zich betrokken bij uw gebieden en willen graag meedenken en bijdragen aan het beheer van terreinen. Goed terreinbeheer betekent dus ook: communicatie en samenwerking met de omgeving en belanghebbenden. Er wordt gebruik gemaakt van diverse vormen van gebieds- en stakeholdercommunicatie, zoals participatie- en informatiebijeenkomsten, woordvoering, en (landelijke) online en offline communicatiekanalen. De boswachters zijn hierbij lokaal aanspreekpunt en monitoren wat er in de omgeving leeft. Uiteraard worden ook landelijke expertise en netwerken ingezet.

3.1.6. Beheer vastgoed en gronden

Wat willen we bereiken

Professioneel vastgoed- en grondbeheer houdt u de (vermogens)positie op orde. Bovendien wordt voldaan aan de rechten en plichten die het eigendom met zich meebrengt. Zorgvuldig en passend medegebruik draagt bij aan het recreatieaanbod én aan structurele inkomsten.

Wat gaan we er voor doen

De grondpositie (de gronden en vastgoed binnen het werkingsgebied) vormt de basis van elk natuur- en recreatiegebied. Duurzame borging van dit bezit vraagt om zorgvuldig beheer (goed rentmeesterschap). Daarmee wordt invulling gegeven aan verzoeken om medegebruik, bijvoorbeeld door erfpacht- of andere gebruiksovereenkomsten aan te gaan, inclusief de administratieve, financiële en juridische afwikkeling daarvan. Professioneel grond- en vastgoedbeheer is ook financieel van belang: de grond en gebouwen vormen immers uw kapitaal.

Bij het sluiten van de SOK en bijbehorende uitvoeringsagenda is de inzet voor contractverlengingen en -herzieningen uitgezonderd van het operationeel beheer (operationeel beheer omvat slechts een deel van de werkzaamheden die in de PDC tot de werkzaamheden van beheer vastgoed en gronden behoort). Aangezien op basis van de lopende contracten in 2024 geen verlengingen/herzieningen zijn voorzien is er geen aanleiding om het budget van dit product te verhogen om hieraan te kunnen werken.

3.1.7. Toezicht en handhaving

Wat willen we bereiken

Beoogd wordt een gebied te leveren waar mensen zich veilig en welkom voelen en waar de natuur wordt beschermd. Door naleving van de wet- en regelgeving blijft de kwaliteit van het gebied op orde en de recreatie- en belevingswaarde hoog.

Wat gaan we er voor doen

Toezicht en handhaving bestaat uit vier onderdelen:

- Gastheerschap voor de gebruikersgroepen;
- Handhaving op geldende bepalingen en wetgeving;
- Samenwerking met andere bevoegde toezichthouders (politie, gemeentelijke handhavers);
- Vaarttoezicht in waterrijke gebieden.

De uitvoering van deze onderdelen door boswachters met boa-bevoegdheden, gebeurt in overleg met o.a. gemeenten en andere toezichthouders. Hierbij wordt ingespeeld op de aard van het gebied en mogelijke probleemsituaties in de terreinen en/of op het water.

3.1.8. Vergunningen, ontheffingen en toestemmingen

Wat willen we bereiken

De gebieden bieden ruimte voor initiatieven van derden, zorgvuldig getoetst aan de andere belangen voor het terrein. Afspraken met partijen worden vastgelegd en gecommuniceerd.

Wat gaan we er voor doen

De gebieden worden regelmatig gebruikt door organisaties en particulieren voor het organiseren van activiteiten en evenementen. Dat is een maatschappelijke meerwaarde. Want naast het beschermen van natuur, zijn ook het beleven en benutten van terreinen belangrijke waarden. Maar niet alles kan en mag overal. Daarom is het nodig om heldere afspraken te maken over het gebruik van het gebied en de faciliteiten, zeker bij grote bezoekersaantallen. Dit wordt vastgelegd in de vorm van een vergunning (verlening door gemeenten), ontheffing of toestemming. Vanzelfsprekend op basis van de afspraken en doelstellingen die voor een terrein gelden.

In de afgelopen jaren is het aantal aanvragen gestegen. In verband hiermee nemen zowel de lasten om dit product te leveren als de baten die het opbrengt toe. Deze verhogingen lopen vrijwel kostenneutraal door de begroting.

3.2. Maatschappelijke betrokkenheid

Duurzaam, hoogwaardig beheer vraagt om afstemmen en samenwerken. Met omwonenden, ondernemers en diverse gebruikersgroepen. Mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt vinden er zinvol werk en hun inzet verhoogt de kwaliteit van gebieden. Ook zorgen we dat de terreinen toegankelijk zijn voor mensen met een beperking en bieden we lesprogramma's en voorzieningen aan voor jeugd.

Zo verbinden we duurzaam beheer met maatschappelijk beheer en werken we samen aan terreinen waar mens en natuur elkaar vinden.

3.2.1. Vrijwilligers en actief burgerschap

Wat willen we bereiken

Een zorgvuldige aanpak van vrijwilligerswerk en actief burgerschap leidt tot betrokkenheid, betekenis en plezier bij gebruikers en de omgeving van het gebied. De vrijwilligers werken mee aan excursies, jeugdactiviteiten en terreinbeheer, maar ook helpen zij bij monitoring, toezicht en handhaving en bij vragen, meldingen en klachten van bezoekers.

Wat gaan we er voor doen

Veel mensen voelen zich betrokken bij de gebieden en zetten zich er graag voor in. 'Vrijwilligers en actief burgerschap' is een essentieel product om hen hiervoor op een zorgvuldige, professionele manier ruimte te bieden en terreinen op eigentijdse wijze te beheren. Dat levert kwalitatief hoogstaand gebiedsbeheer op en bovendien draagvlak in de omgeving.

Het bestaat uit o.a.:

- professionele begeleiding inzet van vrijwilligers;
- faciliteren en onderhouden van participatiegroepen;
- samenwerken met bewonersplatforms, stichtingen en verenigingen.

3.3. Plannen maken

Gebiedsbeheer gaat verder dan de bestaande inrichting zorgvuldig en efficiënt in stand houden. Het gaat ook om flexibel kunnen reageren op veranderende maatschappelijke en ecologische vraagstukken. Maar ook om aanpassing van beheer naar de nieuwste inzichten op het gebied van recreatie, kwaliteit van de leefomgeving, klimaatadaptatie en ecosystemen. Dat vraagt om strategische en onderbouwde doorontwikkeling van terreinen.

3.3.1. Plan- en projectvoorbereiding

Gedurende het jaar kunnen zich knelpunten of kansen aandienen, die vragen om een eerste beoordeling en standpuntbepaling door het bestuur. Om flexibel op dergelijke ontwikkelingen te kunnen reageren wordt een budget van € 25.000 opgenomen. Ten laste van dit budget wordt alleen de inzet van capaciteit benodigd voor het opstellen van een bestuursvoorstel gebracht. Dit voorstel heeft als doel een besluit te nemen of het schap het gesignaleerde probleem wil oplossen of de kans wil benutten en bereid is daarvoor middelen beschikbaar te stellen. Zo'n voorstel geeft daarom inzicht in welke kosten en opbrengsten aan een vervolg zijn verbonden.

3.3.2. Beheerkostenberekening en analyses

Wat willen we bereiken

De beheerkostenberekening geeft inzicht in de beheerkosten voordat de herinrichting start zodat vooraf bestuurlijke, beheersmatige en financiële keuzes gemaakt kunnen worden en daarmee grip geeft op de begroting (geprognostiseerde en werkelijke kosten).

Wat gaan we er voor doen

Bij de grote of kleinere herinrichting van een gebied, of bij het inrichten van nieuw terrein, is het wenselijk vooraf inzicht in de te verwachten beheerkosten te hebben. Dit wordt verzorgd door beheerkostenberekeningen en -analyses uit te voeren. In deze berekeningen worden de beheerkosten van de huidige situatie afgezet tegen die van de toekomstige inrichting van een gebied. Ook wordt een analyse gemaakt van de kostenbepalende elementen, zodat er gefundeerde keuzes gemaakt kunnen worden.

3.4. Overhead

Efficiënt beheer staat of valt met kwalitatief hoogwaardige bestuurlijke en juridische advisering aan het Dagelijks Bestuur en het Algemeen Bestuur, over ten minste de volgende aandachtsgebieden:

- lopende zaken, beleid, ontwikkelingen en toekomst van het schap
- nieuwe of gewijzigde wet- en regelgeving die van invloed zijn op het schap

Daarbij wordt rekening gehouden met wat er speelt op de betreffende beleidsvelden en met het netwerk binnen en buiten het schap. Dit netwerk bestaat o.a. uit schapsdeelnemers, ambtelijk apparaat, natuur- en milieuorganisaties en stakeholders in het schapsgebied. Tevens wordt het Algemeen Bestuur, het Dagelijks Bestuur en de voorzitter bijgestaan in alles wat de hen opgedragen taken aangaat, o.a. met een goed financieel en administratief management en met een solide juridische onderbouwing en afhandeling.

3.4.1. Bestuursproducten

3.4.1.1. Accountmanagement

Wat willen we bereiken

De accountmanager is een deskundig aanspreekpunt vanuit Staatsbosbeheer voor het recreatieschap en een opdrachtnemer voor de bestuurlijke opdrachten.

Wat gaan we er voor doen

Met de bestuurlijk-juridische achtergrond en kennis organisatie fungeert de accountmanager als sparringpartner voor het schap. Hij is opdrachtnemer voor bestuurlijke opdrachten, bewaakt de voortgang van de projecten en werkzaamheden die daaruit voortkomen en informeert het schap over de voortgang en de eindresultaten.

3.4.1.2. Bestuurssecretaris

Wat willen we bereiken

De bestuurssecretaris levert een effectieve ondersteuning en advisering van het bestuur.

Wat gaan we er voor doen

De bestuurssecretaris is de expert-sparringpartner. Hij adviseert en begeleidt het bestuur en andere samenwerkingspartners. Met zijn bestuurlijk-juridische achtergrond heeft hij veel kennis van onder meer gemeenschappelijke regelingen. Hij ondersteunt de uitvoering van bestuurlijke taken en

besluitvormingsprocessen en denkt mee over bestuurlijke vraagstukken. Als rechterhand van het bestuur vertaalt de bestuurssecretaris besluiten naar concrete afspraken voor Staatsbosbeheer.

3.4.1.3. Secretariaat

Wat willen we bereiken

Het ambtelijk secretariaat zorgt ervoor dat de vergaderingen goed voorbereid en professioneel verlopen, dat de daarbij behorende vergaderstukken tijdig beschikbaar zijn en dat de archivering op orde is.

Wat gaan we er voor doen

Het ambtelijk secretariaat verzorgt de planning, organisatie, voorbereiding, verslaglegging en archivering van de bestuursvergaderingen. Met gedegen kennis van bestuurlijk-juridische processen bewaakt de ambtelijk secretaris dat voldaan wordt aan de vereisten en bepalingen die onder meer de Wet Gemeenschappelijke Regelingen stelt.

3.4.2. Financiële diensten

3.4.2.1. Financieel beleid

Wat willen we bereiken

Beoogd wordt een solide financieel beleid dat voldoet aan juridische en financiële vereisten, verordeningen, notities en kaders.

Wat gaan we er voor doen

Zorgvuldig terreinbeheer en -ontwikkeling vraagt om zorgvuldig budgetbeheer. De beschikbare middelen zijn immers bedoeld om de doelen en visie te realiseren voor uw gebieden. Door kennis, ervaring en netwerk worden de terreinen zo efficiënt mogelijk beheerd. Er wordt een intern inkoop- en beleidskader opgesteld, (Europese) aanbestedingen worden begeleid, contracten worden opgesteld, rapportages voor verantwoording en accountantscontrole worden verzorgd, en de verzekeringsportefeuille wordt gecoördineerd. Uiteraard volgens de wettelijke vereisten. En op onderwerpen wordt financieel advies gegeven.

3.4.2.2. Planning en control (inclusief project control)

Wat willen we bereiken

Een Planning & Control-cyclus (P&C) is een wettelijke vereiste. En het geeft daarnaast kader en sturing aan het bestuur en biedt ondersteuning om de doelstellingen te bereiken.

Wat gaan we er voor doen

Deze P&C begint met het plannen van de jaarlijkse activiteiten (begroting) en eindigt met het vaststellen van het jaarresultaat en het samenstellen van de jaarrekening. Administratie (de vastlegging van financiële handelingen) en projectcontrolling maken vanzelfsprekend onderdeel uit van P&C. Met de najaarsrapportage wordt de uitvoering van activiteiten bewaakt en wordt er voor gezorgd dat de bedrijfsvoering 'in control' blijft. Indien nodig wordt het voorgenomen beleid of de activiteiten en processen bijgesteld. Uiteraard binnen het extern kader van Gemeentewet, het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV), fiscale wetgeving en andere wet- en regelgeving.

3.4.3. Juridische diensten

3.4.3.1. Aansprakelijkheid

Wat willen we bereiken

Beoogd wordt een beperking van aansprakelijkheidsprocedures, -risico's en -kosten. Efficiënte afhandeling van klachten voorkomt bovendien eventuele beroepsprocedures bij de Nationale Ombudsman.

Wat gaan we er voor doen

Terreineigendom en -beheer brengen juridische verantwoordelijkheden met zich mee. Gezorgd wordt voor een onderbouwde afwijzing of toewijzing van claims, voor de (financiële) afhandeling ervan, of claims worden doorgestuurd naar de verantwoordelijke partij. Omgekeerd wordt gezorgd voor aansprakelijkheidstelling van derden bij schade aan de terreinen. Bij klachten op grond van de Algemene wet bestuursrecht wordt gezorgd voor correspondentie met de directe toezichthouder (Politie en OM), worden hoorzittingen voorbereid en worden beslissingen opgesteld. Verder worden beroepen van klagers bij de Nationale Ombudsman afgehandeld. In bezwaarprocedures wordt gezorgd voor de hoorzittingen en worden beslissingen op bezwaar opgesteld.

3.4.3.2. Juridische ondersteuning

Wat willen we bereiken

Beoogd wordt een goede en snelle juridische ondersteuning ter voorkoming en beperking van imagoschade en allerhande risico's.

Wat gaan we er voor doen

Voor effectief beheer en ontwikkeling van terreinen is een solide juridische basis onmisbaar. Daarom wordt vorm gegeven aan tal van overeenkomsten in het kader van beleid en uitvoering van beheer, waaronder de samenwerking met derden (private en publieke partijen). Dat gebeurt onder andere door adviseren, beoordelen en/of opstellen van overeenkomsten.

3.4.3.3. Procederen

Wat willen we bereiken

Het voorkomen van een onnodige gerechtelijke procedure spaart tijd en geld. In die gevallen waarin geprocedeerd moet worden, wordt een vlotte en correcte afhandeling van de procedure beoogd en draagt zodoende bij aan een besparing van kosten en komt uw imago ten goede.

Wat gaan we er voor doen

Mochten conflicten met derden tot juridische procedures leiden, dan wordt er geprocedeerd als verweerder, eisende partij, gedaagde of belanghebbende en zijn de juristen het aanspreekpunt voor de advocaat. Ook worden collega's bijgestaan in juridische procedures, bijvoorbeeld als zij slachtoffer zijn van een delict of een ongeval. Als het nodig is, wordt er opgetreden als gemachtigde in een gerechtelijke procedure.

3.4.3.4. WOB-procedures

Wat willen we bereiken

Gestreefd wordt naar een snelle en correcte afhandeling van WOB-procedures.

Wat gaan we er voor doen

WOB-verzoeken worden in behandeling genomen. Ook kan een zienswijze opgesteld worden op een WOB-verzoek dat door derden wordt behandeld en waarin het recreatieschap derde-belanghebbende bent. Cruciaal hierbij is dat over de gevraagde informatie (documenten) beschikt kan worden.

3.5. Projecten/kredieten

Er zijn bij het opstellen van deze begroting geen projecten die doorlopen tot in 2024.

3.6. Mutaties reserves

Deelproduct/product	Lasten			Baten			Saldo		
	Rekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Rekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Rekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
Mutatie reserves									
Reserve Rotterdamse Reddingsbrigade	42.000	42.000	42.000	33.823	33.823	33.823	8.177	8.177	8.177
Algemene Reserve				155.460			(155.460)	-	-
Reserve vervangingsinvesteringen	10.350				87.697		10.350	(87.697)	-
Investeringsreserve				6.280			(6.280)	-	-
Reserve afschrijvingen				77.327		77.327	(77.327)	-	(77.327)
Totaal mutatie reserves	52.350	42.000	42.000	272.890	121.520	111.150	(220.540)	(79.520)	(69.150)

3.7. Wat gaat het kosten?

Deelproduct/product	Lasten			Baten			Saldo			
	Rekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Rekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Rekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	
	Personeel	769.743	848.910	957.000	-	-	-	769.743	848.910	957.000
	Materieel	2.423.792	2.021.288	2.283.083	1.122.145	966.680	1.156.780	1.301.647	1.054.608	1.126.303
Gebiedsbeheer		3.193.535	2.870.198	3.240.083	1.122.145	966.680	1.156.780	2.071.390	1.903.518	2.083.303
	Personeel	18.845	26.700	28.900	-	-	-	18.845	26.700	28.900
	Materieel									
Ontwikkeling		18.845	26.700	28.900	-	-	-	18.845	26.700	28.900
Overhead										
	Personeel	28.677	24.300	26.300	-	-	-	28.677	24.300	26.300
	Materieel	113.770	99.100	107.400	-	-	-	113.770	99.100	107.400
Bestuurlijke diensten		142.447	123.400	133.700	-	-	-	142.447	123.400	133.700
	Personeel	191.185	121.900	160.000	-	-	-	191.185	121.900	160.000
	Materieel	9.984	40.000	30.500	15.880	-	42.000	(5.896)	40.000	(11.500)
Financiële diensten		201.169	161.900	190.500	15.880	-	42.000	185.289	161.900	148.500
	Personeel	29.547	26.100	28.200	-	-	-	29.547	26.100	28.200
	Materieel	-	6.600	7.200	-	-	-	-	6.600	7.200
Juridische diensten		29.547	32.700	35.400	-	-	-	29.547	32.700	35.400
Totaal overhead		373.162	318.000	359.600	15.880	-	42.000	357.282	318.000	317.600
Overige kosten										
Deelnemersbijdrage				-	1.272.707	1.333.798	1.445.837	(1.272.707)	(1.333.798)	(1.445.837)
Bijdrage Provincie Zuid-Holland				-	877.200	877.200	960.716	(877.200)	(877.200)	(960.716)
Bijdrage gemeente Rotterdam				-	150.000			(150.000)		
Algemene middelen		-	-	-	2.299.907	2.210.998	2.406.553	(2.299.907)	(2.210.998)	(2.406.553)
Onvoorzien		-	-	-	-	-	-	-	-	-
Saldo gewone bedrijfsvoering		3.617.984	3.257.198	3.674.483	3.437.932	3.177.678	3.605.333	180.052	79.520	69.150
Totaal kredieten		17.873	-	-	28.944	-	-	(11.071)	-	-
Saldo van baten en lasten		3.635.857	3.257.198	3.674.483	3.466.876	3.177.678	3.605.333	168.981	79.520	69.150
Totaal mutatie reserves		52.350	42.000	42.000	272.890	121.520	111.150	(220.540)	(79.520)	(69.150)
Saldo		3.688.207	3.299.198	3.716.483	3.739.766	3.299.198	3.716.483	(51.559)	-	-

4. Paragrafen

4.1. Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Het weerstandsvermogen weerspiegelt de mate waarin het recreatieschap in staat is middelen vrij te maken om de risico's die zich in de praktijk voordoen op te vangen zonder dat dit betekent dat het beleid veranderd of ingekrompen moet worden.

Conform de nota weerstandsvermogen wordt de ratio weerstandsvermogen berekend om te bepalen of het recreatieschap in staat is voldoende financiële middelen vrij te maken voor het dekken van de risico's op het moment dat de risico's zich voordoen. Voor de waardering van de toereikendheid van het weerstandsvermogen wordt de volgende tabel gehanteerd.

Ratio weerstandsvermogen

Waarderingscijfer	Ratio weerstandsvermogen	Betekenis
A	> 2,0	Uitstekend
B	1,4 < x < 2,0	Ruim voldoende
C	1,0 < x < 1,4	Voldoende
D	0,8 < x < 1,0	Matig
E	0,6 < x < 0,8	Onvoldoende
F	< 0,6	Ruim onvoldoende

Risicoanalyse

Risico's	Aard van het risico	Financiële omvang risico	Kans van optreden* H/M/L	Impact (uitgaande van vier jaar)
1. Wijziging bijdrage provincie Zuid-Holland	Structureel	960.716	Laag	768.573
Risico's	Aard van het risico	Financiële omvang risico	Kans van optreden* H/M/L	Impact (uitgaande van vier jaar)
2. Wijziging bijdrage provincie Zuid-Holland	Structureel	960.716	Gemiddeld	1.921.432

* De financiële impact wordt berekend door bij een hoog risico 80%, bij een gemiddeld risico 50% en bij een laag risico 20% van het bedrag van de financiële omvang te nemen.

Risico 1: Wijziging bijdrage provincie Zuid-Holland

De met de provincie Zuid-Holland gemaakte financiële afspraken in het kader van de uittrekking per 1 januari 2018 lopen eind 2025 af. Het recreatieschap gaat er van uit dat de provincie ook daarna haar verantwoordelijkheid blijft nemen voor het in stand houden van natuur- en recreatiegebieden op Voorne-Putten. De provincie heeft in 2022 de subsidieregeling beheer recreatiegebieden Zuid-Holland vastgesteld. Vanaf 2026 zal deze regeling ook van toepassing zijn op het recreatieschap. De uitwerking

van deze regeling in 2026 is nog niet duidelijk. Hiertoe worden drie lijnen ingezet om dit risico te beheersen. In de eerste plaats hebben de recreatieschappen een brief verzonden naar de informateurs en formateur van het nieuwe college van GS. Kern van de brief is de bestaande recreatiegebieden te koesteren en voldoende middelen beschikbaar te stellen voor beheer en onderhoud en ook rekening te houden met de toenemende druk op de gebieden.

Het recreatieschap zal participeren op het moment dat de provincie in 2023 een eerste evaluatie zal starten gericht op de effecten van de nieuw vastgestelde subsidieregeling. Inmiddels is het recreatieschap een optimalisatieprogramma gestart gericht op een efficiënt en effectief beheer in de gebieden dit mede in het licht van de toenemende druk op het gebruik van de gebieden. Dit programma wordt afgestemd op de ontwikkeling van de financiële verhouding in de komende jaarschijven. Ondanks deze onzekerheden kan daarmee de begroting van het recreatieschap structureel beheerst worden.

Ratio Weerstandsvermogen

Zoals hiervoor aangegeven wordt de ratio weerstandsvermogen berekend om te bepalen of het schap in staat is voldoende financiële middelen vrij te maken voor het dekken van de risico's op het moment dat de risico's zich voordoen.

De geprognosticeerde stand van de Algemene Reserve is per eind 2023 (met in acht neming van de beslagen op de reserve) ca. € 0,13 miljoen.

Daarmee is de ratio van het Weerstandsvermogen ruim onvoldoende te noemen.

Kengetallen

Voor het verhogen van de transparantie en om makkelijker inzicht te krijgen in de financiële positie en de baten en de lasten worden met ingang van de begroting 2017 een aantal voorgeschreven kengetallen opgenomen. De kengetallen staan in onderstaande tabel.

Kengetallen	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
netto schuldquote	-45%	-59%	-54%	-31%	-48%
netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	n.b.	n.b.	n.b.	n.b.	n.b.
solvabiliteitsratio	55%	54%	57%	67%	61%
structurele exploitatieruimte					

Deze kengetallen geven enig inzicht in de financiële positie en de financiële weerbaar- en wendbaarheid van de organisatie.

De Provincie Zuid-Holland gebruikt de volgende signaleringswaarden:

Kengetal	gezond	neutraal	risicovol
netto schuldquote	<90%	90-130%	>130%
netto schuldquote gecorrigeerd	<90%	90-130%	>130%
solvabiliteitsratio	>50%	20-50%	<20%
structurele exploitatieruimte	>0%	0%	<0%

De netto schuldquote geeft een beeld van het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen. Bij de “netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen” worden ook de verstrekte leningen meegenomen. Een negatieve schuldquote geeft in feite aan dat er per saldo geen sprake is van een schuld.

De solvabiliteitsratio wordt berekend als het percentage van het totale eigen vermogen ten opzichte van het totale vermogen van het recreatieschap. Dit geeft inzicht in de mate waarin het schap in staat is om aan haar financiële verplichtingen te voldoen. De solvabiliteitsratio is ruim positief.

Het kengetal “structurele exploitatieruimte” geeft aan of de structurele baten groter zijn dan de structurele lasten. Dit wordt in het kengetal als percentage van de totale baten uitgedrukt. Dit kengetal zegt in feite iets over het structurele jaarrekeningsaldo, d.w.z. zonder alle incidentele baten en lasten. Het percentage is positief, wat betekent dat de structurele baten toereikend zijn om de structurele lasten (waaronder de rente en aflossing van de leningen) te dekken.

4.2. Onderhoud kapitaalgoederen

Het goed onderhouden van de gebieden is een belangrijke taak voor het recreatieschap om duurzaam gebruik mogelijk te maken. Als basis voor het plannen van regulier- en groot onderhoud en vervangingsinvesteringen wordt het Terrein Beheer Model (TBM) gehanteerd. Dit model is gebaseerd op zogenaamde doeltypen (bijvoorbeeld speel- en ligweide, strand of bos) waarvoor een gestandaardiseerde inrichting met daarbij behorende onderhoudscycli en normkosten zijn bepaald. Het totaal aan oppervlaktes, stuks en lengte van de aanwezige doeltypes bepaalt met de cycli en de normkosten de geplande uitgaven voor meerjarig duurzaam onderhoud. Het Terrein Beheer Model wordt periodiek herijkt.

Voorziening groot onderhoud

De geplande uitgaven van groot onderhoud fluctueren van jaar tot jaar. Dit kan een direct en groot effect hebben op het jaarresultaat en daarmee op de jaarlijkse deelnemersbijdrage. Om dit ongewenste effect zoveel mogelijk te voorkomen heeft het recreatieschap ervoor gekozen om een egalisatievoorziening groot onderhoud in te stellen. Jaarlijks wordt een vastgestelde dotatie ten laste van de exploitatie gebracht en de werkelijke onderhoudslasten worden ten laste van de voorziening groot onderhoud verantwoord.

Programma groot onderhoud

In onderstaande tabel is het verwachte verloop van de voorziening Groot Onderhoud te zien voor de komende jaren.

	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Stand voorziening Groot onderhoud per 01-01	2.213.354	1.812.584	1.363.616	1.787.397	1.521.969	596.477	1.146.020
Dotatie	683.200	753.800	817.119	817.119	817.119	817.119	817.119
Extra dotatie cf. uitvoeringsagenda		-	-	-	-	-	-
planning materiële uitgaven inclusief indexering		875.206	302.568	832.729	1.340.470	205.828	665.801
planning personele uitgaven		262.562	90.770	249.819	402.141	61.748	199.740
werkelijke uitgaven 2022 M	946.818						
werkelijke uitgaven 2022 P	137.152						
Project steigers en oevers M		50.000					
Project steigers en oevers P		15.000					
Stand voorziening groot onderhoud per 31-12	1.812.584	1.363.616	1.787.397	1.521.969	596.477	1.146.020	1.097.598

In 2024 is groot onderhoud en vervangingsonderhoud voorzien aan o.a.:

- bos en beplantingen: het uitvoeren van groot onderhoud en het aanpakken van essentaksterfte in het recreatiegebied Bernisse-Zuid;
- enkele vlonders en steigers;
- een brug in recreatiegebied Brielse Meer.

Onderstaand een volledig overzicht van de in 2024 geplande werkzaamheden (excl. P):

Categorie	2024
TBM-overig	23.414
Bos	138.653
Solitairen en knotbomen	80.905
Bagger	26.624
Gebouwen	8.026
Bruggen	7.026
Vlonders en steigers	17.919
Totaal GO	302.567

Er zijn in 2024 geen vervangingsinvesteringen gepland.

4.3. Financiering

Kasgeldlimiet

Tot het kasgeld behoren alle vlottende schulden < 1 jaar, de contante gelden in kas, de uitgaande gelden < 1 jaar en de tegoeden / schulden rekening-courant. Doel van de kasgeldlimiet is het beperken van de renterisico's op de korte schuld. De korte schuld is bedoeld voor de lopende uitgaven en zodoende is de limiet gekoppeld aan het begrotingstotaal. De kasgeldlimiet is bij ministeriële regeling vastgesteld op 8,5 % van het totaal van de jaarbegroting bij aanvang van het jaar. In 2024 is er geen zicht op dat er kasgeldleningen afgesloten worden.

Renterisiconorm

De renterisiconorm stelt een limiet aan het renterisico over de lange termijn financiering. Het renterisico is het geldbedrag aan leningen dat in een bepaald jaar aan renteherziening en herfinanciering onderhevig is. Het renterisico mag maximaal 20% van het begrotingstotaal per 1 januari van het betreffende kalenderjaar bedragen. De renterisiconorm benadrukt het belang van een goede spreiding van de leningenportefeuille en de renterisico's. Er zijn op balansdatum 2024 drie uitstaande geldleningen zonder renteherziening gedurende de looptijd. Er is geen sprake van herfinanciering. Derhalve is er geen renterisico. Ten aanzien van het risicobeheer van de huidige leningen zijn er geen beleidsvoornemens. Het renteresultaat is gelijk aan de rentelasten en bedraagt 42.497 euro. Tevens is er geen sprake van een financieringsbehoefte.

Schatkistbankieren

Bij het schatkistbankieren wordt dagelijks het saldo bij een vastgesteld drempelbedrag overgeboekt op een bankrekening ten gunste van de rekening-courant die een decentrale overheid heeft bij de schatkist. Omgekeerd kan het saldo ook worden aangevuld ten laste van de rekening-courant die een decentrale overheid heeft bij de schatkist. Voor het schap zijn de benodigde overeenkomsten met het Rijk afgesloten. Het drempelbedrag voor 2024 is € 1.000.000.

EMU saldo

Het (EMU-saldo) is het saldo van de inkomsten en uitgaven van de overheid. Decentrale overheden moeten inzicht geven in de berekening van hun aandeel in dit EMU-saldo. Deze informatie wordt middels enquêtes aangeleverd bij het CBS. Voor de EMU-enquête worden de gemeenten, de provincies en de waterschappen integraal waargenomen. Bij de gemeenschappelijke regelingen wordt een deelwaarneming gedaan. Een gemeenschappelijke regeling valt binnen de deelwaarneming indien het totaal aan baten of lasten op de exploitatierekening groter is dan 20 miljoen euro. Omdat het begrotingstotaal van het Recreatieschap onder deze grens van €20 miljoen ligt is toelichting van het EMU saldo niet verplicht en derhalve niet opgenomen.

Renteschema

Renteschema:				
a. De externe rentelasten over de korte en lange financiering				42.497
b. De externe rentebaten (idem)			-/-	42.000
Saldo rentelasten en rentebaten				497
c1. De rente die aan de grondexploitatie moet worden doorberekend	-/-	-		
c2. De rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	-/-	-		
c3. De rentebaar van doorverstrekte leningen indien daar een specifieke lening voor is aangetrokken (= projectfinanciering), die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	-/-	-		
Aan taakvelden toe te rekenen externe rente €				-
d1. Rente over eigen vermogen			+/+	-
d2. Rente over voorzieningen			+/+	-
Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente				497
e. De aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)			-/-	-
f. Renteresultaat op het taakveld Treasury				497

4.4. Grondbeleid

Algemeen

Het dagelijks bestuur van het recreatieschap heeft begin 2016 de nota grondbeleid vastgesteld waarin de volgende uitgangspunten centraal staan:

- Grond is een middel en geen doel.
- Bij en met de inzet van grond en vastgoed wordt financiële optimalisatie nagestreefd.
- Met de inzet van grond wordt samenwerking met gebiedspartijen gezocht.
- Hoewel het schap zelf geen grond- of opstalexploitaties voert, heeft zij in haar aanpak een actieve houding. Hierbij stuurt zij – in samenwerking met de andere gebiedspartijen – actief op programmering, kostenbeheersing en opbrengstoptimalisatie.
- Het schap werkt innovatief en extern gericht, zoekt naar nieuwe verbanden en geeft waar mogelijk ruimte aan nieuwe technologieën en duurzame toepassingen.
- Het schap neemt in beginsel niet risicodragend deel in gebieds- en vastgoed)ontwikkelingen en niet zelf grond- of opstalexploitaties voert.
- Bij de inzet van grond en vastgoed werkt het schap transparant en marktconform.

Financieel

Naast het algemene uitgangspunt van financiële optimalisatie is de inzet vooral gericht op het behoud van het huidige niveau van inkomsten in de schapsbegroting, zulks in relatie tot de met eigendom/erfpacht samenhangende kosten.

Schapsspecifiek

In programma 2 van de jaarrekening wordt ingegaan op de specifieke grond- en vastgoedontwikkelingen in het schap en de daarbij gerealiseerde resultaten. Daarnaast wordt verwezen.

Grondpositie

Grondpositie per 31 december 2022:

Oppervlakte:	31-12-2021	31-12-2022*	Toelichting mutatie:
Totaal	826 ha	826 ha	

Deze tabel betreft de grondpositie; in het onderdeel “gebiedsbeheer” wordt ingegaan op het beheerareaal en eventuele mutaties hierin.

Peildatum voor deze tabel is de kadastrale registratie per 31 december 2022.

*Afgerond op hele getallen

Deze tabel betreft de grondpositie. Hierin zijn niet meegenomen de gronden die het schap op basis van persoonlijke overeenkomsten (o.a. huur) in gebruik en onderhoud heeft.

Peildatum voor deze tabel is de kadastrale registratie per 31 december 2021.

4.5. Bedrijfsvoering

Productomschrijving	Gebiedsbeheer	Maatschappelijke betrokkenheid	Plannen maken	Overhead	Totaal
Beheer informatie	47.800				47.800
Uitvoeren Terreininspecties	64.500				64.500
Ondersteuning recreatie-, landschaps- en natuurbeheer	21.800				21.800
uitvoeren Terreinbeheer RO 30%	312.400				312.400
Omgevingscommunicatie	65.500				65.500
Beheer vastgoed en gronden (rentmeesterschap)	121.000				121.000
Toezicht en Handhaving	280.000				280.000
Vergunningen, ontheffingen en toestemmingen	44.000				44.000
Vrijwilligers en actief burgerschap		45.900			45.900
Adviesdiensten o.m strategische vastgoedontwikkeling			28.900		28.900
Accountmanagement				26.300	26.300
Financieel beleid				8.000	8.000
Planning en control				124.000	124.000
Projectcontrol				28.000	28.000
Aansprakelijkheid				6.900	6.900
Juridische ondersteuning				18.500	18.500
Procederen				1.400	1.400
WOB-procedures				1.400	1.400
Subtotaal	957.000	45.900	28.900	214.500	1.246.300
Dienstverlening in uitgaven voorziening Groot Onderhoud	90.800				90.800
Totaal					1.337.100

4.6. Deelnemersbijdrage

Verdeling deelnemersbijdrage	Aandeel in nadelig exploitatiesaldo	Aandeel in nadelig exploitatiesaldo	Percentage	Inwoners per 01-01-2022
	2023	2024		
<i>Verdeling overige gemeenten:</i>				
Gemeente Nissewaard	720.849	782.240	54,10%	86.332
Gemeente Voorne aan Zee	612.949	663.597	45,90%	73.238
	1.333.798	1.445.837	100%	159.570

De deelnemersbijdrage wordt ten laste gebracht naar rato van het aantal inwoners per gemeente. Het inwoneraantal wordt bepaald aan de hand van de cijfers van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) per 1 januari van het jaar waarin de begroting wordt vastgesteld waaruit het te verrekenen exploitatiesaldo blijkt (t-1). Bij het opmaken van de begroting waren de CBS cijfers over 2022 nog niet beschikbaar, deze worden bij de rapportages over 2024 verwerkt. De deelnemersbijdrage voor 2024 bestaat uit een indexatie van 8,4% over de bijdrage van 2023.

5. Financiële begroting en bijlagen

Deelproduct/product	Lasten			Baten			Saldo			
	Rekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Rekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Rekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	
	Personeel	769.743	848.910	957.000	-	-	-	769.743	848.910	957.000
	Materieel	2.423.792	2.021.288	2.283.083	1.122.145	966.680	1.156.780	1.301.647	1.054.608	1.126.303
Gebiedsbeheer		3.193.535	2.870.198	3.240.083	1.122.145	966.680	1.156.780	2.071.390	1.903.518	2.083.303
	Personeel	18.845	26.700	28.900	-	-	-	18.845	26.700	28.900
	Materieel	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ontwikkeling		18.845	26.700	28.900	-	-	-	18.845	26.700	28.900
Overhead										
	Personeel	28.677	24.300	26.300	-	-	-	28.677	24.300	26.300
	Materieel	113.770	99.100	107.400	-	-	-	113.770	99.100	107.400
Bestuurlijke diensten		142.447	123.400	133.700	-	-	-	142.447	123.400	133.700
	Personeel	191.185	121.900	160.000	-	-	-	191.185	121.900	160.000
	Materieel	9.984	40.000	30.500	15.880	-	42.000	(5.896)	40.000	(11.500)
Financiële diensten		201.169	161.900	190.500	15.880	-	42.000	185.289	161.900	148.500
	Personeel	29.547	26.100	28.200	-	-	-	29.547	26.100	28.200
	Materieel	-	6.600	7.200	-	-	-	-	6.600	7.200
Juridische diensten		29.547	32.700	35.400	-	-	-	29.547	32.700	35.400
Totaal overhead		373.162	318.000	359.600	15.880	-	42.000	357.282	318.000	317.600
	Overige kosten	-	-	-	1.272.707	1.333.798	1.445.837	(1.272.707)	(1.333.798)	(1.445.837)
	Deelnemersbijdrage	-	-	-	877.200	877.200	960.716	(877.200)	(877.200)	(960.716)
	Bijdrage Provincie Zuid-Holland	-	-	-	150.000	-	-	(150.000)	-	-
	Bijdrage gemeente Rotterdam	-	-	-	2.299.907	2.210.998	2.406.553	(2.299.907)	(2.210.998)	(2.406.553)
Algemene middelen		-	-	-	2.299.907	2.210.998	2.406.553	(2.299.907)	(2.210.998)	(2.406.553)
Onvoorzien		-	-	-	-	-	-	-	-	-
Saldo gewone bedrijfsvoering		3.617.984	3.257.198	3.674.483	3.437.932	3.177.678	3.605.333	180.052	79.520	69.150
Totaal kredieten		17.873	-	-	28.944	-	-	(11.071)	-	-
Saldo van baten en lasten		3.635.857	3.257.198	3.674.483	3.466.876	3.177.678	3.605.333	168.981	79.520	69.150
Totaal mutatie reserves		52.350	42.000	42.000	272.890	121.520	111.150	(220.540)	(79.520)	(69.150)
Saldo		3.688.207	3.299.198	3.716.483	3.739.766	3.299.198	3.716.483	(51.559)	-	-

Toelichting op het overzicht van baten en lasten

Het overzicht van lasten en baten is als volgt opgebouwd:

Reguliere lasten en baten bedrijfsvoering

Dit onderdeel betreft de exploitatielasten en –baten van de structurele activiteiten. Dit zijn de jaarlijks min of meer in dezelfde vorm terugkerende activiteiten. Op basis van deze informatie kunnen meerjarige trends en ontwikkelingen worden geschetst.

Diverse lasten en baten bedrijfsvoering

In tegenstelling tot de reguliere lasten en baten komen deze exploitatielasten en – baten slechts incidenteel voor door de aard hiervan en/of de oorzaak. Het gaat hierbij om o.a. de effecten van periodieke herzieningen van voorzieningen, de financiële consequenties van uitspraken op beroeps- en bezwaarschriften die niet voorzien kunnen worden en terugontvangen bedragen. Deze zaken, welke niet zijn begroot, worden separaat gepresenteerd om de vergelijkbaarheid over de jaren heen eenvoudiger te maken.

Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves

Dit onderdeel omvat alle mutaties (stortingen en onttrekkingen) in de reserves.

Inhoudelijke toelichting

De ramingen zijn gebaseerd op de uitgangspunten die in hoofdstuk 2 van deze begroting zijn vermeld.

Structureel evenwicht

In verband met de aanscherping van het financieel toezicht is in de begroting en de meerjarenraming het structureel en reëel evenwicht geïntroduceerd. Het BBV is aangepast, zodat Algemeen Bestuur en financieel toezichthouder kunnen vaststellen of sprake is van een structureel en reëel evenwicht in de begroting en de meerjarenraming. Algemeen uitgangspunt is dat structurele lasten en baten die lasten en baten zijn die betrekking hebben op posten of beleid met een looptijd van meer dan drie jaar. Toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves worden als incidenteel beschouwd, tenzij het gaat om reguliere onttrekkingen aan financieringsreserves c.q. dekkingsreserves (kapitaallasten) of om onttrekkingen uit een daartoe toereikende (bestemmings)reserve gedurende een periode van minimaal 3 jaar met als doel het dekken van structurele lasten. Het structureel en reëel begrotingsevenwicht wordt berekend door de totale lasten en baten te verminderen met de incidentele lasten en baten. Het saldo dat overblijft moet positief zijn (de structurele baten zijn dan groter dan de structurele lasten).

Uiteenzetting van de financiële positie (geprognosticeerde balans)

De financiële positie in meerjarenperspectief blijkt uit de geprognosticeerde balanscijfers voor de jaren 2025 tot en met 2028.

Totaaloverzicht	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
ACTIVA					
Materiële vaste activa	3.695.264	3.542.008	3.388.752	3.235.496	3.082.240
Financiële vaste activa	-	-	-	-	-
Vlottende activa	3.399.594	3.671.358	3.317.516	2.337.132	2.889.879
Totaal activa	7.094.858	7.213.366	6.706.268	5.572.628	5.972.119
PASSIVA					
Reserves	3.937.436	3.868.286	3.799.136	3.729.986	3.660.836
(Geraamd) resultaat	-	-	-	-	-
Voorzieningen	1.363.616	1.787.397	1.521.968	596.476	1.146.019
Langlopende schulden	877.828	641.705	469.186	330.188	249.286
Vlottende passiva	915.978	915.978	915.978	915.978	915.978
Totaal passiva	7.094.858	7.213.366	6.706.268	5.572.628	5.972.119

Toelichting op de uiteenzetting van de financiële positie

De uitgangspunten, die bij het samenstellen van deze begroting zijn gehanteerd, zijn vermeld in hoofdstuk 2 van deze begroting.

De geprognosticeerde balanscijfers lichten we hierna op hoofdlijnen toe.

Materiële vaste activa

In het bovenstaande totaaloverzicht zijn de afschrijvingen van de komende jaren verwerkt.

Financiële vaste activa

N.v.t.

Vlottende activa

De vlottende activa zijn het saldo van de passiva en de materiele vaste activa.

Reserves

Staat van reserves	Saldo 31-12-2023	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo 31-12-2024	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo 31-12-2025	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo 31-12-2026	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo 31-12-2027	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo 31-12-2028
Algemene Reserve	1.120.229			1.120.229			1.120.229			1.120.229			1.120.229			1.120.229
BESTEMMINGSRESERVES																
Investeringsreserve	1.221.770			1.221.770			1.221.770			1.221.770			1.221.770			1.221.770
Reserve kwaliteitsimpuls gebieden	1.100			1.100			1.100			1.100			1.100			1.100
Reserve Rotterdamse Reddingsbrigade	296.994	42.000	33.823	305.171	42.000	33.823	313.348	42.000	33.823	321.525	42.000	33.823	329.702	42.000	33.823	337.879
Reserve vervangingsinvesteringen	379.730			379.730			379.730			379.730			379.730			379.730
Afschrijvingsreserve	917.613		77.327	840.286		77.327	762.959		77.327	685.632		77.327	608.305		77.327	530.978
Subtotaal bestemmingsreserves	2.817.207	42.000	111.150	2.748.057	42.000	111.150	2.678.907	42.000	111.150	2.609.757	42.000	111.150	2.540.607	42.000	111.150	2.471.457
Totaal	3.937.436	42.000	111.150	3.868.286	42.000	111.150	3.799.136	42.000	111.150	3.729.986	42.000	111.150	3.660.836	42.000	111.150	3.591.686

Onderstaande beslagen zijn nog niet in bovenstaande staat verwerkt.

Bedslagen Algemene Reserve		Bedslagen Investeringsreserve	
Tijdelijk initiatief Oud-Hoenderhoek	€ 1.723,00	Kwaliteitsimpuls Steigers	€ 800.000,00
Haven Robbe en Roggekreek	€ 750.000,00	Intensivering communicatie boswerkzaamheden Voorne-Putten	€ 9.459,00
Beheerplan en kwartiermaker bossen	€ 100.000,00	Project uitgifte in erfpacht kavel Oud-Hoenderhoeksedijk 1	€ 40.000,00
Oeverbescherming Nautica	€ 49.000,00	nadere verkenning gebiedsgerichte opgave bossen	€ 35.000,00
Optimaliseringsrichtingen	€ 21.650,00	haven Nollekreek	€ 87.400,00
Haven Middenplaat	€ 20.000,00	damwand haven Geijsman	€ 106.700,00
Beheerplan Brielse meer Bernisse	€ 25.000,00	botenhelling haven Kruitkreek	€ 79.600,00
nadere verkenning gebiedsgerichte opgave bossen	€ 25.000,00		
	€ 992.373,00		€ 1.158.159,00

Toelichting:

Algemene Reserve:

De algemene reserve heeft als belangrijkste functie het vormen van een buffer voor financiële tegenvallers.

Investeringsreserve:

Het doel van de investeringsreserve is het dekken van de kosten van nieuwe investeringen.

Reserve Rotterdamse Reddingsbrigade:

Deze reserve is bestemd voor het dekken van de kosten van vervangingsinvesteringen voor de Rotterdamse Reddingsbrigade.

Reserve Kwaliteitsimpuls gebieden:

Deze reserve is gevormd voor het dekken van de kosten van nieuwe ontwikkelingen. In 2021 worden geen mutaties voorzien.

Reserve Vervangingsinvesteringen.

Deze reserve is gevormd als dekking voor de toekomstige vervangingsinvesteringen. Voor het boekjaar 2023 worden geen vervangingsinvesteringen voorzien.

Reserve Afschrijvingen

Met ingang van 2018 wordt de reserve Afschrijvingen gevormd. Deze reserve is bedoeld ter dekking van de jaarlijkse afschrijvingen van investeringen met maatschappelijk nut die vanaf 2018 volgens de gewijzigde verslaggevingsvoorschriften moeten worden geactiveerd.

Voorzieningen

Staat van voorzieningen	Saldo 31-12-2023	Toevoe- gingen	Onttrek- kingen	Saldo 31-12-2024	Toevoe- gingen	Onttrek- kingen	Saldo 31-12-2025
Voorziening Groot Onderhoud	1.363.616	817.119	393.338	1.787.397	817.119	1.082.548	1.521.968
Totaal	1.363.616	817.119	393.338	1.787.397	817.119	1.082.548	1.521.968

Staat van voorzieningen	Saldo 31-12-2025	Toevoe- gingen	Onttrek- kingen	Saldo 31-12-2026	Toevoe- gingen	Onttrek- kingen	Saldo 31-12-2027	Toevoe- gingen	Onttrek- kingen	Saldo 31-12-2028
Voorziening Groot Onderhoud	1.521.968	817.119	1.742.611	596.476	817.119	267.576	1.146.019	817.119	865.541	1.097.597
Totaal	1.521.968	817.119	1.742.611	596.476	817.119	267.576	1.146.019	817.119	865.541	1.097.597

Voorziening groot onderhoud

Het doel van deze voorziening is het gelijkmatig verdelen van de lasten van groot onderhoud over de jaren. Hiertoe wordt jaarlijks een gelijkblijvende dotatie ten laste van de exploitatie gebracht. De werkelijke grootonderhoudskosten worden direct ten laste van de voorziening verantwoord.

Langlopende schulden

Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer

Dit betreft onderhandse leningen en waarborgsommen.

Vlottende passiva

De vlottende passiva zijn in de meerjarenraming constant gehouden.

Meerjarenraming

Deelproduct/product	Lasten			
	2025	2026	2027	2028
Personeel	957.000	957.000	957.000	957.000
Materieel	2.245.803	2.245.803	2.245.803	2.245.803
Gebiedsbeheer	3.202.803	3.202.803	3.202.803	3.202.803
Personeel	28.900	28.900	28.900	28.900
Materieel	-	-	-	-
Plannen maken	28.900	28.900	28.900	28.900
Overhead	-	-	-	-
Personeel	26.300	26.300	26.300	26.300
Materieel	107.400	107.400	107.400	107.400
Bestuurlijke diensten	133.700	133.700	133.700	133.700
Personeel	160.000	160.000	160.000	160.000
Materieel	30.500	30.500	30.500	30.500
Financiële diensten	190.500	190.500	190.500	190.500
Personeel	28.200	28.200	28.200	28.200
Materieel	7.200	7.200	7.200	7.200
Juridische diensten	35.400	35.400	35.400	35.400
Totaal overhead	359.600	359.600	359.600	359.600
Overige kosten	-	-	-	-
Deelnemersbijdrage	-	-	-	-
Bijdrage Provincie Zuid-Holland	-	-	-	-
Bijdrage gemeente Rotterdam	-	-	-	-
Algemene middelen	-	-	-	-
Onvoorzien	-	-	-	-
Saldo gewone bedrijfsvoering	3.637.203	3.637.203	3.637.203	3.637.203
Totaal kredieten	-	-	-	-
Saldo van baten en lasten	3.637.203	3.637.203	3.637.203	3.637.203
Totaal mutatie reserves	42.000	42.000	42.000	42.000
Saldo	3.679.203	3.679.203	3.679.203	3.679.203

Baten			
2025	2026	2027	2028
-	-	-	-
1.119.500	1.119.500	1.119.500	1.119.500
1.119.500	1.119.500	1.119.500	1.119.500
-	-	-	-
-	-	-	-
-	-	-	-
-	-	-	-
-	-	-	-
-	-	-	-
42.000	42.000	42.000	42.000
42.000	42.000	42.000	42.000
-	-	-	-
-	-	-	-
-	-	-	-
-	-	-	-
42.000	42.000	42.000	42.000
-	-	-	-
-	-	-	-
1.445.837	1.445.837	1.445.837	1.445.837
960.716	960.716	960.716	960.716
2.406.553	2.406.553	2.406.553	2.406.553
-	-	-	-
-	-	-	-
-	-	-	-
-	-	-	-
3.568.053	3.568.053	3.568.053	3.568.053
-	-	-	-
-	-	-	-
3.568.053	3.568.053	3.568.053	3.568.053
111.150	111.150	111.150	111.150
3.679.203	3.679.203	3.679.203	3.679.203

Saldo			
2025	2026	2027	2028
957.000	957.000	957.000	957.000
1.126.303	1.126.303	1.126.303	1.126.303
2.083.303	2.083.303	2.083.303	2.083.303
28.900	28.900	28.900	28.900
28.900	28.900	28.900	28.900
-	-	-	-
-	-	-	-
26.300	26.300	26.300	26.300
107.400	107.400	107.400	107.400
133.700	133.700	133.700	133.700
160.000	160.000	160.000	160.000
(11.500)	(11.500)	(11.500)	(11.500)
148.500	148.500	148.500	148.500
28.200	28.200	28.200	28.200
7.200	7.200	7.200	7.200
35.400	35.400	35.400	35.400
317.600	317.600	317.600	317.600
-	-	-	-
(1.445.837)	(1.445.837)	(1.445.837)	(1.445.837)
(960.716)	(960.716)	(960.716)	(960.716)
(2.406.553)	(2.406.553)	(2.406.553)	(2.406.553)
-	-	-	-
-	-	-	-
-	-	-	-
69.150	69.150	69.150	69.150
-	-	-	-
-	-	-	-
69.150	69.150	69.150	69.150
(69.150)	(69.150)	(69.150)	(69.150)
-	-	-	-
-	-	-	-

Grondslagen voor de meerjarenbegroting

De grondslagen voor de ramingen in de meerjarenbegroting zijn vermeld in hoofdstuk 2 "Uitgangspunten".

De meerjarenbegroting laat in:

2024 een tekort zien van 120.270

2025 een tekort zien van 157.550

2026 een tekort zien van 149.680

2027 een tekort zien van 141.734 en

2028 een tekort zien van 133.965

Voor 2024 tot en met 2028 is dit verwerkt als een taakstellende bezuiniging op beheer.

Toelichting op belangrijke ontwikkelingen

Overzicht incidentele lasten en baten

Structureel resultaat					
	2024	2025	2026	2027	2028
Lasten	3.674.483	3.637.203	3.637.203	3.637.203	3.637.203
Baten	(3.605.333)	(3.568.053)	(3.568.053)	(3.568.053)	(3.568.053)
Totaal saldo baten en lasten	69.150	69.150	69.150	69.150	69.150
Stortingen reserves	42.000	42.000	42.000	42.000	42.000
Onttrekkingen reserves	(111.150)	(111.150)	(111.150)	(111.150)	(111.150)
Totaal saldo mutaties reserves	(69.150)	(69.150)	(69.150)	(69.150)	(69.150)
Rekening resultaat	-	-	-	-	-
Af: incidentele baten en lasten (incl. reserves)					
Incidentele lasten	42.000	42.000	42.000	42.000	42.000
Incidentele baten	(33.823)	(33.823)	(33.823)	(33.823)	(33.823)
Totaal saldo incidentele baten en lasten	8.177	8.177	8.177	8.177	8.177
Structureel rekening resultaat	8.177	8.177	8.177	8.177	8.177
Reserve mutaties					
	2024	2025	2026	2027	2028
Stortingen	42.000	42.000	42.000	42.000	42.000
Onttrekkingen	(111.150)	(111.150)	(111.150)	(111.150)	(111.150)
	(69.150)	(69.150)	(69.150)	(69.150)	(69.150)
Incidentele reserves					
Stortingen	42.000	42.000	42.000	42.000	42.000
Onttrekkingen	(33.823)	(33.823)	(33.823)	(33.823)	(33.823)
	8.177	8.177	8.177	8.177	8.177
Structurele reserves					
Stortingen	-	-	-	-	-
Onttrekkingen	(77.327)	(77.327)	(77.327)	(77.327)	(77.327)
	(77.327)	(77.327)	(77.327)	(77.327)	(77.327)

De structurele onttrekking aan de reserves betreft de dekking van de kapitaallasten (afschrijvingen) van de activa die geactiveerd zijn.

De incidentele lasten bestaan uit:					
	2024	2025	2026	2027	2028
Reserve Rotterdamse Reddingsbrigade	42.000	42.000	42.000	42.000	42.000
Totaal	42.000	42.000	42.000	42.000	42.000
De incidentele baten bestaan uit					
Reserve Rotterdamse Reddingsbrigade	33.823	33.823	33.823	33.823	33.823
Totaal	33.823	33.823	33.823	33.823	33.823

Bijlage "Samenvatting bedragen per taakveld"

Verdeling taakvelden	2024		
	Lasten	Baten	Saldo
0.4 - Overhead	359.600	-	359.600
0.5 - Treasury	42.497	42.000	497
0.8 - Overige baten en lasten	-	1.445.837	1.445.837-
0.10 - Mutaties in reserves	42.000	111.150	69.150-
5.7 - Openbaar groen en (openlucht) recreatie	3.272.386	2.117.496	1.154.890
0.11 - Resultaat van de rekening baten en lasten	-	-	-
Totaaltelling lasten en baten	3.716.483	3.716.483	-

Bijlage "Conversiestaat"

Deelproduct/product	Lasten		Baten		Saldo	
	Begroting 2024		Begroting 2024		Begroting 2024	
Beheer informatie	47.800				47.800	
Uitvoeren Terreininspecties	64.500				64.500	
Ondersteuning recreatie-, landschaps- en natuurbeheer	21.800				21.800	
uitvoeren Terreinbeheer RO 30%	312.400				312.400	
Omgevingscommunicatie	65.500				65.500	
Samenwerking omgevingsmanagement	-				-	
Beheer vastgoed en gronden (rentmeesterschap)	121.000				121.000	
Toezicht en Handhaving	280.000				280.000	
Vergunningen, ontheffingen en toestemmingen	44.000				44.000	
Personeel	957.000		-		957.000	
Regulier onderhoud Bos & Beplanting	69.500				69.500	
Regulier onderhoud Gras & Open ruimte	415.900				415.900	
Regulier onderhoud Waters & Oevers	302.300				302.300	
Regulier onderhoud Wegen & Paden	123.700				123.700	
Regulier onderhoud Lampjes & Overig	165.400				165.400	
Oostvoorse meer	31.400				31.400	
Dotatie voorziening groot onderhoud	817.100				817.100	
Taakstellende bezuiniging	(120.270)				(120.270)	
Maasvlakte II						
Rotterdamse Reddingsbrigade	98.000		140.000		(42.000)	
Compensatie A15 (t/m 2023)			37.280		(37.280)	
Afschrijvingen	153.256				153.256	
Afschrijvingen RRB						
Afschrijvingen met economisch nut	34.041				34.041	
Afschrijving maatschappelijk nut	119.215				119.215	
Afschrijving maatschappelijk nut investeringen vanaf 2019	-				-	
Rente	42.497				42.497	
Energie- en waterverbruik	22.800				22.800	
Subsidies natuurbeheer	-		22.400		(22.400)	
Belastingen	80.000				80.000	
Verzekeringen	23.000				23.000	
Advieskosten, taxatie en notaris	6.300				6.300	
Huren en pachten	21.700		932.100		(910.400)	
Vewrgunningen, Ontheffingen en Toestemmingen			25.000		(25.000)	
Veerdiensten	15.900				15.900	
Bijdrage veren	15.900				15.900	
Publiciteit & voorlichting	13.700				13.700	
Advieskosten Bezwaar en beroep	900				900	
Materieel	2.283.083		1.156.780		1.126.303	
Gebiedsbeheer	3.240.083		1.156.780		2.083.303	
Vrijwilligers en actief burgerschap	45.900				45.900	
Personeel	45.900		-		45.900	
Materieel						
Maatschappelijke betrokkenheid	45.900		-		45.900	
Adviesdiensten o.m strategische vastgoedontwikkeling	28.900				28.900	
Beheerkostenberekening & analyses						
Personeel	28.900		-		28.900	
Materieel						
Ontwikkeling	28.900		-		28.900	
Overhead						
Accountmanagement	26.300				26.300	
Bestuurssecretaris						
Personeel	26.300		-		26.300	
Bestuurssecretaris/Secretariaat	104.600				104.600	
Bestuurskosten	2.800				2.800	
Materieel	107.400		-		107.400	
Bestuurlijke diensten	133.700		-		133.700	
Financieel beleid	8.000				8.000	
Planning en control	124.000				124.000	
Projectcontrol	28.000				28.000	
Personeel	160.000		-		160.000	
Accountantskosten	18.000				18.000	
Bank- en treasurykosten	500				500	
Advieskosten implementatie rechtmatigheid	10.000				10.000	
Fiscaal advies	2.000				2.000	
Rentebaten			42.000		(42.000)	
Overige kosten						
Materieel	30.500		42.000		(11.500)	
Financiële diensten	190.500		42.000		148.500	
Aansprakelijkheid	6.900				6.900	
Juridische ondersteuning	18.500				18.500	
Procederen	1.400				1.400	
WOB-procedures	1.400				1.400	
Personeel	28.200		-		28.200	
Advieskosten	7.200				7.200	
Rentebaten						
Materieel	7.200		-		7.200	
Juridische diensten	35.400		-		35.400	
Totaal overhead	359.600		42.000		317.600	
Overige kosten						
Deelnemersbijdrage	-		1.445.837		(1.445.837)	
Bijdrage Provincie Zuid-Holland			960.716		(960.716)	
Bijdrage gemeente Rotterdam						
Algemene middelen	-		2.406.553		(2.406.553)	
Onvoorzien						
Saldo gewone bedrijfsvoering	3.674.483		3.605.333		69.150	
Totaal kredieten	-		-		-	
Saldo van baten en lasten	3.674.483		3.605.333		69.150	
Mutatie reserves						
Reserve Rotterdamse Reddingsbrigade	42.000		33.823		8.177	
Reserve afschrijvingen			77.327		(77.327)	
Totaal mutatie reserves	42.000		111.150		(69.150)	
Saldo	3.716.483		3.716.483		-	